

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Maistrova ulica 10
1000 Ljubljana

**Stališča glede
osnutka Zakona o spremembah in dopolnitvah
Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo /Zujik/
(januar 2018)**

Spoštovani,

v Sindikatu kulture in narave Slovenije Glosa in Sindikalni konferenci samostojnih ustvarjalcev na področju kulture in informiranja (Suki), organizacijski obliki Glose, v okviru sicer kriminalno kratke javne razprave, sporočamo naslednje predloge in mnenja:

- ✚ osnutek novele temeljnega – krovnega zakona kulture je izrazito enostranski, ker krši utečeno socialno partnerstvo, saj ministrstvo za kulturo (MK) ni opravilo ustaljenega predhodnega socialnopartnerskega usklajevanja, pri čemer je MK že z nacionalnim programom za kulturo 2018 - 2025 doživelo skorajda sramoten fiasko;
- ✚ je nesprejemljiv, ker so definicije osnovnih konceptov (javnega interesa, javne kulturne dobrine, sektorjev, nevladnega sektorja ...) moteče, mestoma nejasne in odvečne;
- ✚ ne daje odgovora, kdo oziroma kaj so strokovna društva, pogosto povsem (ne)zainteresirane zasebne organizacije, kdo jim bo podeljeval pristojnosti in kako daleč bodo segale pristojnosti teh 'strokovnih' združenj;
- ✚ spregleda pomembno in ob znanem dogajanju v Slovenski filharmoniji že dogovorjeno spremembo sestave svetov javnih zavodov, tako da se okrepi položaj in vloga delavcev;
- ✚ kakor je pred časom ob sanaciji razmer v Slovenski filharmoniji sicer napovedal aktualni minister za kulturo, sedaj pa je MK na to pozabilo, je, poleg omogočanja spremembe poslovodstev v večjih javnih ustanovah, kjer je več kot 150 zaposlencev, treba vpeljati osebno finančno odgovornost za vse poslovodne organe in organe upravljanja / nadzora;

- ✚ minister za kulturo je ravno tako napovedal in MK je ravno tako pozabilo uzakoniti zavezujoče napotilo za ustanovitvene akte umetniških ustanov (posebej nacionalnega pomena), da bi umetniški korpusi mogli prispevati odločujoče mnenje o kvaliteti kandidatov za umetniške vodje posameznih področij;
- ✚ nasprotujemo omejevanju financiranja javnih ustanov s strani javnih ustanoviteljev in javnih financerjev ter povečevanju financiranja iz t.i. tržnih oziroma drugih dejavnosti oziroma zapovedanemu večanju deleža lastnih sredstev (prihodkov) javnih ustanov v vsakoletnih programih dela;
- ✚ nasprotujemo povečevanju prožnega zaposlovanja, vezanega na mandat direktorjev, torej kakovostni in številčni širitvi ter preoblikovanju kvote direktorskih zaposlitev oziroma t.i. delovnih mest s posebno naravo dela po 46. členu dosedanjega Zujika, saj bo to, poleg dodatne fleksibilizacije, povečalo negotovost in ustrahovanje delavcev ter v skrajnem primeru pripeljalo tudi do razgradnje javne službe;
- ✚ nasprotujemo tudi napeljevanju k uvajanju neplačanega dopusta ob delu drugje in izpeljavi načelne konkurenčne prepovedi ter širitvi obsega dejavnosti, na katere se delo drugje nanaša, saj ta predlog naravnost kliče k zlorabi in pristranskemu ravnanju vodstev javnih ustanov;
- ✚ pozdravljamo formalizacijo samoukinitve Kulturniške zbornice, ustanove, ki je nesprejemljivo životarila vse od prve uzakonitve;
- ✚ pozdravljamo tudi izboljšavo ureditve položaja samozaposlenih v kulturi, zlasti:

10. člen osnutka, ki spreminja 24. člen sedanjega Zujika in ki določa načine uresničevanja javnega interesa. Predlagamo, da se zadnja alineja predloga, citiramo »-s priznavanjem socialnih pravic samozaposlenim (prispevek za plačilo socialnega in zdravstvenega zavarovanja) in pravice do republiške priznavalnine zaslužnim upokojenim ustvarjalcem z zelo nizkimi pokojninami.«, spremeni tako, da se glasi: »§ priznavanjem pravic samozaposlenim in pravice do republiške priznavalnine zaslužnim upokojenim ustvarjalcem«. Tako se po nepotrebnem ne zožuje pravic samozaposlenim v kulturi in zaslužnim upokojenim ustvarjalcem, saj za to ni potrebe; verjamemo, da tega niste zasledovali.

25. člen osnutka, ki spreminja 82. b člen sedanjega Zujika, ki določa vrednotenje dela samozaposlenih v kulturi, citiramo, »Javni zavod oziroma vsak izvajalec javnega kulturnega programa ali projekta, financiranega iz državnega proračuna, ki za izvedbo določenega dela v okviru programa ali projekta angažira samozaposlenega v kulturi, mu mora zagotoviti plačilo, ki ne sme biti nižje od najnižjega plačnega razreda za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju oziroma, če primerljivega delovnega mesta ni, od plačila, določenega s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti, upoštevajoč vrsto in obseg dela ter delež javnih sredstev, ki jih pridobi za izvedbo programa ali projekta.«, naj določeneje zapiše tudi financiranje iz drugih javnih sredstev, ne le iz državnega proračuna. Zato predlagamo, da se glasi: »Javni zavod oziroma vsak izvajalec javnega kulturnega programa ali projekta, financiranega iz javnih sredstev, ki

za izvedbo določenega dela v okviru programa ali projekta angažira samozaposlenega v kulturi, mu mora zagotoviti plačilo, ki ne sme biti nižje od najnižjega plačnega razreda za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju oziroma, če primerljivega delovnega mesta ni, od plačila, določenega s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti, upoštevajoč vrsto in obseg dela ter delež javnih sredstev, ki jih pridobi za izvedbo programa ali projekta.«

32. člen osnutka, ki spreminja 127. člen sedanjega Zujika, kateri določa prekrške, citiramo, »Z globo od 1.200 do 4.000 evrov se kaznuje pravna oseba, ki v primeru pogodbenega angažmaja samozaposlenega na področju kulture kot sodelavca v svojem programu oziroma projektu, ki je financiran z javnimi sredstvi, ravna neskladno z 82.b členom tega zakona.

Z globo 400 do 1.000 evrov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki je odgovorna za odločitev o ravnanju pravne osebe iz prejšnjega člena.« Zaradi demonstrativno-prevencijskih učinkov te sankcijske zakonske določbe, ki je tako kot vse druge namenjena izboljšanju razmer na področju, predlagamo še zapis dodatnega (sedmega) odstavka: »Inšpektorat ministrstva, pristojnega za kulturo, vodi poseben register o svojih nadzorih in sprejetih ukrepih ter z njimi sproti seznanja javnost z objavo na spletu in na druge načine.«

/ Osnutek sicer v omenjenem segmentu nakazuje pomembnejši premik pri urejanju problematike samozaposlenih v kulturi in, upoštevajoč navedene rešitve, izkazuje posluh za reševanje nekaterih njihovih težav. Tovrstne pobude ocenjujemo pozitivno. /

Upamo, da boste predloge Glose in Suki konstruktivno vzeli in sprejeli, ter vas pozdravljamo.

V Ljubljani, 6. februarja 2018.

Predsednik Suki
Mirsad BEGIĆ

Predsednik Glose
Mitja ŠUŠTAR